

HUSSAR TANDEM OD

Utgave 2 / N
102000013890

1/10
Revisjonsdato: 03.04.2017
Utskriftsdato: 03.04.2017

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/ STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/ FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

Varenavn HUSSAR TANDEM OD
Produktkode (UVP) 05977044

1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Bruk Ugrasmiddel

1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør Bayer AS, Bayer CropScience
Drammensveien 288
Postboks 193
1325 Lysaker
Norge

Telefon (+47) 91 14 71 60
Ansvarlig avdeling E-post: Svein.Bakken@bayer.com
Nettsted <http://www.bayercropscience.no>

1.4 Nødnummer

Nødnummer Giftinformasjonen
(+47) 22 59 13 00

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i samsvar med godkjennelse fra Mattilsynet.

Hudirritasjon: Kategori 2
H315 Irriterer huden.

Alvorlig øyeskade: Kategori 1
H318 Gir alvorlig øyeskade.

Kronisk vanntoksisitet: Kategori 1
H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

2.2 Merkingselementer

Etiketter i samsvar med godkjennelse fra Mattilsynet.

Merkepliktig.

Varselord: Fare

Faresetning

H315 Irriterer huden.

HUSSAR TANDEM OD

Utgave 2 / N
102000013890

2/10
Revisjonsdato: 03.04.2017
Utskriftsdato: 03.04.2017

H318 Gir alvorlig øyeskade.
H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
EUH208 Inneholder polyglycol ether. Kan gi en allergisk reaksjon.

Forsiktighetsutsagn

P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
P305 + P351 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
+ P338
P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER/lege.
P302 + P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye vann/såpe.
P332 + P313 Ved hudirritasjon: Søk legehjelp.
P405 Oppbevares innelåst.

2.3 Andre farer

Ingen andre kjente farer.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Stoffblandinger

Kjemiske beskaffenhet

Oljesøl (OD)
Diflufenican 150 g/l + Iodosulfuron-methyl-sodium 10 g/l + Mefenpyr-diethyl 50 g/l

Farlige komponenter

Faresetning i henhold til Forordning (EF) nr. 1272/2008

Navn	CAS-nr. / EC-nr. / REACH Reg. No.	Klassifisering	Kons. [%]
		FORORDNING (EF) nr. 1272/2008	
Diflufenican	83164-33-4	Aquatic Chronic 3, H412	14,7
Iodosulfuron-methyl-natrium	144550-36-7	Aquatic Acute 1, H400 Aquatic Chronic 1, H410	0,98
Mefenpyr-diethyl	135590-91-9	Aquatic Chronic 2, H411	4,90
Fatty alcohol ethoxylate alkyl ether	1492044-51-5	Eye Dam. 1, H318 Skin Sens. 1A, H317 Aquatic Chronic 2, H411	> 2,5 – < 20
Docusate sodium	577-11-7 209-406-4	Eye Dam. 1, H318 Skin Irrit. 2, H315	> 1 – < 20
Calcium diformate	544-17-2 208-863-7	Eye Dam. 1, H318	> 1 – <= 3
Solvent Naphtha (petroleum), light aromatic	64742-95-6 265-199-0	Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H335 Asp. Tox. 1, H304 Aquatic Chronic 2, H411	> 2,5 – < 10
White mineral oil	8042-47-5 232-455-8 01-2119487078-27-XXXX	Asp. Tox. 1, H304	> 10

HUSSAR TANDEM OD Utgave 2 / N
1020000138903/10
Revisjonsdato: 03.04.2017
Utskriftsdato: 03.04.2017**Utfyllende opplysninger**

Iodosulfuron-methyl-natrium	144550-36-7	M-faktor: 1.000 (acute)
-----------------------------	-------------	-------------------------

For den fulle teksten til H-setningene nevnt i denne seksjonen, se seksjon 16.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK**4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

Generell anbefaling	Flytt bort fra faresone. Legg og transporter den forulykkede i stabilt sideleie. Forurensede klær fjernes straks og på en sikker måte.
Innånding	Flytt ut i frisk luft. Hold personen varm og la vedkommende hvile. Tilkall øyeblikkelig en lege eller giftkontrollseniter.
Hudkontakt	Vask huden med mye vann og såpe eller med polyetylenglykol 400 dersom dette er tilgjengelig, skyl med mye vann. Tilkall lege hvis symptomene vedvarer.
Øyekontakt	Skyl omgående med mye vann, også under øyelokkene, i minst 15 minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser etter de første fem minuttene med skylning, og fortsett deretter å skylle øyet. Tilkall øyeblikkelig en lege eller giftkontrollseniter.
Svelging	Skyl munnen. Fremkall IKKE brekninger. Tilkall øyeblikkelig en lege eller giftkontrollseniter.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Symptomer Ingen symptomer kjent eller forventet.

4.3 Angivelse om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Behandling Behandles symptomatisk. Ved svelging: I tilfeller med betydelig svelging bør pumping bare tas i betraktning i løpet av de første to timene. Bruk av aktivt kull og natriumsulfat tilrådes imidlertid alltid. Det er ingen spesifikk motgift.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK**5.1 Slokkingsmidler**

Egnede Vanntåke, Karbondioksid (CO₂), Skum, Sand

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen Ved brann kan det dannes: Hydrogencyanid, Karbonmonoksid (CO), Svoveloksider, Nitrogenoksider (NO_x)

5.3 Råd til brannmannskaper

Særlig verneutstyr for brannsløkkingsmannskaper Unngå innånding av røyken som oppstår ved brann eller eksplosjon. I tilfelle av brann: bruk trykkluftmaske.

Andre opplysninger Begrens spredningen av brannsløkningsmediet. Ikke la spillvann fra brannslukking komme inn i avløpene eller vannløpene.

HUSSAR TANDEM OD

Utgave 2 / N
102000013890

4/10

Revisjonsdato: 03.04.2017
Utskriftsdato: 03.04.2017

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Forholdregler Unngå kontakt med produktsøl eller forurensede overflater. Bruk eget verneutstyr.

6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø Må ikke slippes ut til overflatevann, kloakksystem og grunnvann.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder til opprydding og rengjøring Ta opp med inert absorberende stoff (f.eks- sand, silikagel, syrebinder, universielt bindemiddel, sagflis). Tilsølte gjenstander og gulv rengjøres grundig i overensstemmelse med miljøforskriftene. Oppbevares i egnede, lukkede beholdere for disponering.

6.4 Henvisning til andre avsnitt Informasjoner ang. sikker håndtering se seksjon 7.
Informasjoner ang. personlig verneutstyr, se seksjon 8.
Informasjoner ang. avfallsbehandling se seksjon 13.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Råd om trygg håndtering Brukes kun i områder utstyrt med egnet ventilasjonsavtrekk.

Hygienetiltak Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Oppbevar arbeidsklær adskilt. Vask hendene umiddelbart etter arbeid, og ta en dusj hvis det er nødvendig. Fjern tilsølt tøy med en gang, og rengjør dem grundig før de brukes på nytt. Klesplagg som ikke kan vaskes, må destrueres (brennes).

7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Krav til lagringsområder og containere Lagres i originalbeholder. Hold beholderne tett lukket på en tørr, kjølig og godt ventilert plass. Lagres på et sted som kun er tilgjengelig for autorisert personell. Oppbevar bulkmaterialet og innpakningsmaterialet på et avlåst lager eller under et deksel som beskytter mot direkte sollys og frost.

Råd angående samlagring Hold borte fra mat, drikke og dyrefôr.

7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r) Se etiketten eller brosjyren.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametere

Komponenter	CAS-nr.	Kontrollparametere	Oppdat er	Grunnlag
Diflufenikan	83164-33-4	5,5 mg/m ³		OES BCS*

HUSSAR TANDEM OD

Utgave 2 / N
102000013890

5/10
Revisjonsdato: 03.04.2017
Utskriftsdato: 03.04.2017

		(TWA)		
Iodosulfuron-methyl-natrium	144550-36-7	1 mg/m ³ (TWA)		OES BCS*
Mefenpyr-diethyl	135590-91-9	10 mg/m ³ (TWA)		OES BCS*
Solvent Naphtha (petroleum), light aromatic	64742-95-6	290 mg/m ³ /50 ppm (STEL)	2014	EU SCOELS
Solvent Naphtha (petroleum), light aromatic	64742-95-6	116 mg/m ³ /20 ppm (TWA)	2014	EU SCOELS

*OES BCS: Intern utsettelsesgrenseverdi Bayer AG, Crop Science Division (Occupational Exposure Standard)

8.2 Eksponeringskontroll

Personlig verneutstyr - Sluttbruker

Generell anbefaling

Følg bruksanvisningen på etikettene.
Ved langvarig sprøyting og når det er fare for innånding av sprøytetåke, skal helmaske med kombinasjonsfilter A1/P3 brukes.

Håndvern

Bruk CE-merkede (eller tilsvarende) nitrilgummihansker (minimumstykkelse 0,40 mm). Vaske hansken når den er kraftig tilsølt. Kasserer straks ved tilsøling innvendig, ved perforering eller når utvendig søl ikke kan fjernes. Vask hendene ofte, og alltid før du spiser, drikker, røyker eller bruker toalettet.

Øyevern

Beskyttelsesbriller

Hud- og kroppsværn

Vernedrakt
Gummistøvler

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Flytende stoff
Farge	lysbeige
Lukt	svak, karakteristisk
pH	6,5 - 7,5 ved 10 % (23 °C) (avionisert vann)
Flammepunkt	ca. 82 °C
Antennelsestemperatur	405 °C
Relativ tetthet	ca. 1,02 g/cm ³ ved 20 °C
Viskositet, dynamisk	150 - 500 mPa.s ved 20 °C Velocitetsgradient 20 /s 100 - 400 mPa.s ved 20 °C Velocitetsgradient 100 /s
Viskositet, kinematisk	119 mm ² /s ved 40 °C Shear stress om 20/sec 81 mm ² /s ved 40 °C Shear stress om 100/sec
Overflatespenning	28,2 mN/m ved 25 °C

HUSSAR TANDEM OD Utgave 2 / N
1020000138906/10
Revisjonsdato: 03.04.2017
Utskriftsdato: 03.04.2017

Oksidasjonsegenskaper	Ingen oksyderende egenskaper
Eksplisivitet	Ikke eksplosivt 92/69/EEC, A.14 / OECD 113
9.2 Andre opplysninger	Ytterligere sikkerhetsrelaterte fysisk-kjemiske data er ikke kjent.

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET**10.1 Reaktivitet****Termisk nedbrytning** Stabil under normale forhold.**10.2 Kjemisk stabilitet** Stabil under anbefalte lagringsforhold.**10.3 Risiko for farlige reaksjoner** Ingen farlige reaksjoner kjent under tilstander for normalt bruk.**10.4 Forhold som skal unngås** Ekstreme temperaturer og direkte sollys.**10.5 Uforenlige materialer** Oppbevares kun i den originale emballasjen.**10.6 Farlige nedbrytningsprodukter** Det forventes ingen nedbrytningsprodukter ved normal bruk.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER**11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger****Akutt oral giftighet** LD50 (råtta) > 5.000 mg/kg**Akutt toksisitet ved innånding** Ved forsettlig og tilsiktet anvendelse ble det ikke formet noen innpustbare aerosoler.**Akutt giftighet på hud** LD50 (råtta) > 2.000 mg/kg**Hudirritasjon** Irriterer huden. (Kanin)**Øyeirritasjon** Alvorlig øyeirritasjon. (Kanin)**Sensibilisering** Ikke sensibiliserende. (Mus)
OECD Test Guideline 429, Local Lymph Node Assay (LLNA)**Vurdering STOT spesifisk target organ toksisitet - singel eksponering**

Diflufenican: Basert på tilgjengelig data, blir klassifiseringskriteriene ikke tilfredsstillt.

Iodosulfuron-methyl-sodium: Basert på tilgjengelig data, blir klassifiseringskriteriene ikke tilfredsstillt.

Mefenpyr-diethyl: Basert på tilgjengelig data, blir klassifiseringskriteriene ikke tilfredsstillt.

Vurdering giftighet ved gjentatt dose

Diflufenican forårsaket ikke spesifikk målorgantoksisitet i eksperimentielle dyreforsøk.

Iodosulfuron-methyl-sodium forårsaket ikke spesifikk målorgantoksisitet i eksperimentielle dyreforsøk.

Mefenpyr-diethyl forårsaket ikke spesifikk målorgantoksisitet i eksperimentielle dyreforsøk.

HUSSAR TANDEM OD Utgave 2 / N
1020000138907/10
Revisjonsdato: 03.04.2017
Utskriftsdato: 03.04.2017**Vurdering mutagenisitet**

Diflufenican var ikke mutagent eller gentoksisk i en serie av in vitro- og in vivo-tester.
Iodosulfuron-methyl-sodium var ikke mutagent eller gentoksisk i en serie av in vitro- og in vivo-tester.
Mefenpyr-diethyl var ikke mutagent eller gentoksisk i en serie av in vitro- og in vivo-tester.

Vurdering carcinogenisitet

Diflufenican var ikke kreftfremkallende i levetids-føringsstudier på rotter og mus.
Iodosulfuron-methyl-sodium var ikke kreftfremkallende i levetids-føringsstudier på rotter og mus.
Mefenpyr-diethyl var ikke kreftfremkallende i levetids-føringsstudier på rotter og mus.

Vurdering toksisitet mot fruktbarhet

Diflufenican førte ikke til reproduktiv toksisitet i en to-generasjons studie i rotter.
Iodosulfuron-methyl-sodium førte ikke til reproduktiv toksisitet i en to-generasjons studie i rotter.
Mefenpyr-diethyl førte ikke til reproduktiv toksisitet i en to-generasjons studie i rotter.

Vurdering teratogenisitet

Diflufenican forårsaket ikke utviklingstoksitet hos rotter og kaniner.
Iodosulfuron-methyl-sodium forårsaket ikke utviklingstoksitet hos rotter og kaniner.
Mefenpyr-diethyl forårsaket bare utviklingstoksitet ved dosenivåer som er giftige for mødrene. De utviklingsmessige effektene sett med Mefenpyr-diethyl er relatert til toksisitet hos moren.

Aspirasjonsfare

Basert på tilgjengelig data, blir klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER**12.1 Giftighet**

Giftighet for fisk	LC50 (Oncorhynchus mykiss (Regnbueørret)) 13,1 mg/l Eksponeringstid: 96 h
Giftighet for virvelløse dyr i vann	LC50 (Daphnia magna (magna-vannloppe)) 10,9 mg/l
Giftighet for vannplanter	EC50 (Lemna gibba (gibba-andemat)) 0,132 mg/l Eksponeringstid: 7 d EC50 (Raphidocelis subcapitata (grønn ferskvannsalge)) 10,5 µg/l Veksthastighet; Eksponeringstid: 72 h

12.2 Persistens og nedbrytbarhet

Biologisk nedbrytbarhet Ikke anvendbar for denne blandingen.

12.3 Bioakkumuleringsevne

Bioakkumulering Ikke anvendbar for denne blandingen.

12.4 Mobilitet i jord

Mobilitet i jord Ikke anvendbar for denne blandingen.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Ikke relevant da ingen kjemisk sikkerhetsrapport er nødvendig.

12.6 Andre skadevirkninger

Økologisk tilleggsinformasjon Ingen andre virkninger er oppgitt.

HUSSAR TANDEM OD Utgave 2 / N
102000013890

8/10

Revisjonsdato: 03.04.2017
Utskriftsdato: 03.04.2017**AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING****13.1 Avfallsbehandlingsmetoder**

Rengjort emballasje bringes til lovlig avfallsanlegg. Plastemballasje kildesorteres. Konsentrerte preparatrester og ikke rengjort emballasje må innleveres til mottak for farlig avfall.

Avfallsavhendings nr. **02 01 08*** landbrukskjemisk avfall som inneholder farlige stoffer

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER**ADR/RID/ADN**

14.1 FN-nummer	3082
14.2 Forsendelsesnavn	MILJØFARLIG STOFF, FLYTENDE, N.O.S. (IODOSULFURON-METHYL SODIUM SOLUTION)
14.3 Transportfareklasse(r)	9
14.4 Emballasjegruppe	III
14.5 Merket miljøfarlig	JA
Farenr.	90
Tunnel Code	E

Denne klassifiseringen gjelder i prinsippet ikke for frakt i tankfartøy på innenlands vannveier. Kontakt produsenten for ytterligere informasjon.

IMDG

14.1 FN-nummer	3082
14.2 Forsendelsesnavn	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (IODOSULFURON-METHYL SODIUM SOLUTION)
14.3 Transportfareklasse(r)	9
14.4 Emballasjegruppe	III
14.5 Havforurensende stoff	JA

IATA

14.1 FN-nummer	3082
14.2 Forsendelsesnavn	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (IODOSULFURON-METHYL SODIUM SOLUTION)
14.3 Transportfareklasse(r)	9
14.4 Emballasjegruppe	III
14.5 Merket miljøfarlig	JA

14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Se punkt 6 til 8 i dette sikkerhetsdatabladet.

14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL og IBC-regelverket

Ingen transport i store kvanta i henhold til IBC koden.

HUSSAR TANDEM OD

Utgave 2 / N
102000013890

9/10
Revisjonsdato: 03.04.2017
Utskriftsdato: 03.04.2017

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1 Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Andre opplysninger

WHO-Klassifisering: III (Slightly hazardous)

Registreringsnummer 2013.28

Bruksområde

Følg bruksanvisningen på etikettene.

Må ikke brukes nærmere vannførende grøfter, bekker dammer eller større vannforekomster enn 30 meter.

Giftig for insekter.

Bruksrettledningen må følges, slik at man unngår risiko for menneskers helse og miljøet. Det er forbudt å bruke Hussar® Tandem OD i strid med godkjent bruksområde, behandlingsfrist eller å overskride den tillatte maksimale dosering/konsentrasjon.

Tilsølte klær må fjernes og vaskes før bruk.

Vask hender og ansikt når arbeidet er ferdig eller avbrytes.

15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet

En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke nødvendig.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Tekst av fareutsagn nevnt i Seksjon 3

H226	Brannfarlig væske og damp.
H304	Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H315	Irriterer huden.
H317	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H318	Gir alvorlig øyeskade.
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H400	Meget giftig for liv i vann.
H410	Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H411	Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H412	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Forkortelser og akronymer

ADN	Europeisk overenskomst vedrørende internasjonal transport av farlig gods på innenlandske vannveier
ADR	Europeisk overenskomst vedrørende internasjonal transport av farlig gods på vei
ATE	Akutt toksisitet estimat
CAS-Nr.	Chemical Abstracts Service nummer
Kons.	Konsentrasjon
EC-nr.	European community nummer (EC-nummer)
ECx	Effektiv konsentrasjon x %
EINECS	Den Europeiske fortegnelse over markedsførte kjemiske stoffer
ELINCS	Europeisk liste over innmeldte stoffer

HUSSAR TANDEM OD Utgave 2 / N
10200001389010/10
Revisjonsdato: 03.04.2017
Utskriftsdato: 03.04.2017

EN	Europeiske standarder
EU	Europeiske Union
IATA	International Air Transport Association
IBC	International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk (IBC Code)
ICx	Inhiberingskonsentrasjon x %
IMDG	International Maritime Dangerous Goods
LCx	Dødlig konsentrasjon x %
LDx	Dødlig dose x %
LOEC/LOEL	Laveste observerte effektkonsentrasjon/ effektnivå
MARPOL	MARPOL: International Convention for the prevention of marine pollution from ships
N.O.S.	Not otherwise specified
NOEC/NOEL	Nulleffektkonsentrasjoen/ nulleffektnivå
OECD	Organisasjonen for Økonomisk Samarbeid og Utvikling
RID	Europeisk overenskomst vedrørende internasjonal transport av farlig gods med tog
TWA	Tidsmålt gjennomsnitt
UN	Forente Nasjoner (FN)
WHO	Verdens Helseorganisasjon

Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet er i henhold til retningslinjer fastsatt ved forordning (EU) 1907/2006 og forordning (EU) 2015/830 om endring av forordning (EU) nr. 1907/2006 (med senere endringer). Dette dataarket kommer i tillegg til bruksanvisningen, men erstatter den ikke. Informasjonen det inneholder, er basert på den tilgjengelige kunnskapen om det angjeldende produktet på det tidspunktet den ble samlet inn. Brukerne blir videre minnet på de mulige risikoene ved å bruke et produkt til andre formål enn det de er beregnet for. Den påkrevde informasjonen er i samsvar med gjeldende EØF-lovgivning. Mottakerne må oppfylle eventuelle nasjonale tilleggskrav.

Årsak til revisjon: Sikkerhetsdatablad i henhold til EG nr. 2015/830. Gjennomgått og oppdatert for generelle redaksjonelle formål.

Endringer siden den siste versjonen vil bli merket i marginen. Denne versjonen erstatter alle tidligere versjoner.